

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ενότητα Β'-Κεφάλαιο 2

Οι συνθήκες ζωής των υποδούλων

Το μάθημα με απλά λόγια

© Ιφιγένεια Σταμούλη

Μετά την κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους, πολλές πλούσιες οικογένειες από το Βυζάντιο έφυγαν σε άλλες περιοχές, όπως η Δυτική Ευρώπη. Όσες έμειναν στην Κωνσταντινούπολη, ενώθηκαν με Έλληνες που ήρθαν από διάφορα μέρη, όπως ο Πόντος, και έγιναν βιοτέχνες ή έμποροι. Αυτοί οι άνθρωποι, γύρω από το Πατριαρχείο (τον αρχηγό της Ορθόδοξης Εκκλησίας), ονομάστηκαν Φαναριώτες. Από τον 17ο αιώνα, οι Φαναριώτες άρχισαν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση και την πολιτική.

Οι Δυσκολίες των Χριστιανών στην Τουρκοκρατία

Οι Οθωμανοί Τούρκοι, που κυβερνούσαν την Ελλάδα, έδιναν κάποιες ελευθερίες στους Χριστιανούς, αλλά υπήρχαν πολλοί περιορισμοί, ειδικά τα πρώτα χρόνια. Οι Χριστιανοί έπρεπε να ζουν σε φτωχές γειτονιές, δεν μπορούσαν να γιορτάζουν τη θρησκεία τους δημόσια με λιτανείες, και αν είχαν κάποιο σοβαρό πρόβλημα, δεν μπορούσαν να πάνε στα εκκλησιαστικά δικαστήρια, αλλά έπρεπε να λύσουν τα θέματα τους στα μουσουλμανικά δικαστήρια.

Οι Φόροι και οι Διακρίσεις

Οι Χριστιανοί πλήρωναν πολύ περισσότερους φόρους από τους Μουσουλμάνους. Έπρεπε να πληρώνουν:

- Κεφαλικό φόρο, επειδή ήταν Χριστιανοί.
- Φόρο εστίας, για τα σπίτια τους.
- Φόρο για τη γη τους. (έγγυιος)
- Φόρο για ό,τι παρήγαγαν από τη γεωργία, όπως δημητριακά ή φρούτα. (δεκάτη)

Εκτός από τους τακτικούς φόρους, υπήρχαν και έκτακτοι φόροι, ενώ συχνά οι Χριστιανοί αναγκάζονταν να κάνουν αγγαρείες, δηλαδή να δουλεύουν χωρίς πληρωμή. Όσοι ζούσαν σε απομακρυσμένες περιοχές είχαν ακόμη περισσότερες δυσκολίες, γιατί οι τοπικοί διοικητές τους κακομεταχειρίζονταν για να κερδίζουν χρήματα.

Οι Δυσκολίες των Πρώτων Χρόνων

Τα πιο σκληρά πράγματα που αντιμετώπισαν οι Χριστιανοί τα πρώτα χρόνια της κατάκτησης ήταν οι σφαγές, οι αιχμαλωσίες και οι εξισλαμισμοί (όταν οι Χριστιανοί αναγκάζονταν να γίνουν Μουσουλμάνοι).

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ένα από τα χειρότερα πράγματα ήταν το παιδομάζωμα, όταν οι Τούρκοι έπαιρναν τα παιδιά των Χριστιανών και τα μεγάλωναν ως στρατιώτες για το σουλτάνο.

Πολλοί Έλληνες αναγκάστηκαν να φύγουν από τα σπίτια τους και να πάνε σε βουνά ή σε άλλες χώρες. Η γη που είχαν οι Χριστιανοί ήταν συνήθως σε άγονες περιοχές, ενώ τα πιο εύφορα χωράφια ανήκαν στους Τούρκους ή στο σουλτάνο.

Συνοπτικά:

- Οι Έλληνες είχαν πολλούς περιορισμούς και φόρους από τους Τούρκους.
- Οι Χριστιανοί ζούσαν σε δύσκολες συνθήκες και συχνά αναγκάζονταν να αλλάξουν τη θρησκεία τους ή να πληρώσουν πολλούς φόρους.
- Το παιδομάζωμα και οι εξισλαμισμοί ήταν από τα πιο σκληρά μέτρα της τουρκικής εξουσία

Ερωτήσεις και Απαντήσεις για όλο το μάθημα:

Ερώτηση 1: Τι συνέβη στις πλούσιες βυζαντινές οικογένειες μετά την κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης;

Απάντηση: Πολλές πλούσιες βυζαντινές οικογένειες έφυγαν σε άλλες περιοχές, όπως η Δυτική Ευρώπη, ενώ άλλες έμειναν στην Κωνσταντινούπολη και ενώθηκαν με Έλληνες από διάφορα μέρη, όπως ο Πόντος, και έγιναν βιοτέχνες ή έμποροι.

Ερώτηση 2: Ποιοι ήταν οι Φαναριώτες;

Απάντηση: Οι Φαναριώτες ήταν μια νέα άρχουσα τάξη που δημιουργήθηκε γύρω από το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης. Αποτελούνταν από μορφωμένες και πλούσιες οικογένειες που είχαν σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση και την πολιτική.

Ερώτηση 3: Τι περιορισμοί υπήρχαν για τους Χριστιανούς υπό την οθωμανική κυριαρχία;

Απάντηση: Οι Χριστιανοί αναγκάζονταν να ζουν σε φτωχικές συνοικίες, δεν μπορούσαν να γιορτάζουν δημόσια τη θρησκεία τους με λιτανείες, και οι σοβαρές δικαστικές τους υποθέσεις λύνονταν στα μουσουλμανικά δικαστήρια.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ερώτηση 4: Τι φόρους πλήρωναν οι Χριστιανοί στους Οθωμανούς;

Απάντηση: Οι Χριστιανοί πλήρωναν πολλούς φόρους, όπως τον κεφαλικό φόρο, τον φόρο εστίας, τον φόρο για τη γη τους (έγγειος), και φόρους για την αγροτική παραγωγή (δεκάτη). Επίσης, υπήρχαν έκτακτοι φόροι και αγγαρσίες.

Ερώτηση 5: Ποιες ήταν οι δυσκολίες των Χριστιανών τα πρώτα χρόνια της κατάκτησης;

Απάντηση: Οι Χριστιανοί αντιμετώπισαν σφαγές, αιχμαλωσίες, εξισλαμισμούς και το παιδομάζωμα. Πολλοί αναγκάστηκαν να μετακινηθούν σε απομονωμένες περιοχές ή να φύγουν από τη χώρα.

Ερώτηση 6: Τι ήταν το παιδομάζωμα;

Απάντηση: Το παιδομάζωμα ήταν η πρακτική όπου οι Τούρκοι έπαιρναν τα παιδιά των Χριστιανών και τα μεγάλωναν ως στρατιώτες για τον σουλτάνο.

Ερώτηση 7: Σε ποιες περιοχές ζούσαν οι Χριστιανοί και τι συνέβαινε με τη γη;

Απάντηση: Οι Χριστιανοί ζούσαν κυρίως σε άγονες περιοχές, ενώ τα πιο εύφορα χωράφια ανήκαν στους Τούρκους ή στο σουλτάνο.

Ερώτηση 8: Ποιο ήταν το αποτέλεσμα της τουρκικής κυριαρχίας για τους Έλληνες;

Απάντηση: Οι Έλληνες ζούσαν υπό δύσκολες συνθήκες, με πολλούς περιορισμούς και φόρους. Αντιμετώπιζαν επίσης εξισλαμισμούς και το παιδομάζωμα, που ήταν από τα πιο σκληρά μέτρα της τουρκικής εξουσίας.